

Marktconsultatie

Meer Natuur in de Berm (MNIB): duurzaam bermbeheer langs de spoorinfra in Nederland

Versie	0.5
Datum	6 juli 2021
Status	Definitief
TN kenmerk	xxxxxx

Inhoudsopgave

1	Meer Natuur in de Berm (MNIB): duurzaam bermbeheer langs de spoorinfra in NL.....	3
1.1	Ruim baan voor meer natuur in de berm.....	3
1.2	Ambities.....	4
1.3	Scope.....	4
1.4	Voorgenomen wijze van contracteren	5
1.4.1	Indeling in contracten en wijze aanbesteden.....	5
2	Vragen.....	6
2.1	Kennismaking	6
2.2	5 landschaps-/beheertypen en beeldkwaliteitseisen.....	6
2.3	De groen-technische objecten	9
2.4	De werkzaamheden.....	10
2.5	Het geografisch gebied en clusters	10
2.6	Beheer en onderhoudsplannen.....	10
2.7	Aanbesteding en nieuwe generatie onderhoudscontracten	10
2.8	Overig.....	11
3	Procedure van de marktconsultatie.....	12
3.1	Wij zoeken uw ideeën!	12
3.2	Procedure	12
3.3	Planning	12
3.4	Contact.....	13
3.5	Open en eerlijk.....	13

1 Meer Natuur in de Berm (MNIB): duurzaam bermbeheer langs de spoorinfra in NL

Als een van de grootste grondbezitters in Nederland wil ProRail constructief bijdragen aan de biodiversiteit van het Nederlandse landschap. Dit is belangrijk omdat een grote verscheidenheid aan dier- en plantensoorten zorgt voor een betere relatie en balans tussen mens en natuur. Bovendien maken we op deze manier de bermen visueel aantrekkelijker voor omwonenden en reizigers. Tot slot voldoet ProRail hiermee nog beter aan de vereiste wet- en regelgeving op dit vlak.

Het doel van deze marktconsultatie is tweeledig. Enerzijds wenst ProRail de opgestelde 5 beheertypes, met de daarbij horende kwaliteitsbeelden, te toetsen en na te gaan of de markt in staat is hiermee te werken en of de opdrachtnemer hierop zijn beheer- en onderhoudsplannen kan laten baseren.. Anderzijds willen wij t.a.v. het aanbesteden van het groenbeheer vernemen van de markt welke innovaties, ontwikkelingen, suggesties, uitwerkingen etc. er volgens hen op het gebied van duurzaam groenbeheer zijn, die ook bruikbaar kunnen zijn in de spooromgeving. Dit doen wij in de vorm van deze marktconsultatie onder alle geïnteresseerde partijen. Deze consultatie bestaat uit 32 vragen waarbij wij u verzoeken om in de bijgevoegde en bewerkbare Excel spreadsheet uw antwoorden te formuleren, zie bijlage 1.

De informatie uit deze marktconsultatie zullen wij afwegen en mogelijk gebruiken als input voor de specificaties en het aanbestedingsdossier. Wij stellen dan ook uw bijdrage bijzonder op prijs.

Denkt u met ons mee en informeert u ons over al de mogelijkheden op het gebied van duurzaam groenbeheer en wat de overwegingen en suggesties zijn vanuit de markt om te komen tot optimaal duurzaam groenbeheer in de spooromgeving, waar speciale eisen gelden mbt veiligheid en toegankelijkheid?

1.1 Ruim baan voor meer natuur in de berm

ProRail B.V. is verantwoordelijk voor het spoorwegnet van Nederland: aanleg, onderhoud, beheer en veiligheid. Medewerkers zorgen ervoor dat elke dag, 24/7, 1.200.000 reizigers en 100.000 ton goederen op hun plaats van bestemming komen, met 6550 treinen over ruim 7000 kilometer spoor. Het spoorwegnet is met recht het kloppend hart van mobiel Nederland.

ProRail werkt aan de bereikbaarheid van Nederland door te zorgen voor een optimaal spoornetwerk. We verdelen de capaciteit op het spoor, regelen alle treinverkeer, bouwen en beheren stations en leggen nieuw spoor aan. Tevens onderhoudt ProRail bestaande infrastructuur zoals spoor, wissels, seinen en overwegen. Maar dat niet alleen, ProRail onderhoudt uiteraard ook de berm en de sloten op haar terreinen.

Nu is ProRail voornemens om vanaf 2021 het groenbeheer van ProRail uit de bestaande 21 spooronderhoudscontracten te halen en voortaan separaat aan te besteden op basis van duurzame specificaties. Daarmee zetten we een flinke stap in de richting van duurzaam bermbeheer.

De 21 onderhoudsgebieden die ProRail onderkent, zijn weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: 21 onderhoudsgebieden in NL, zie bijlage 2 voor het gedetailleerde overzicht.

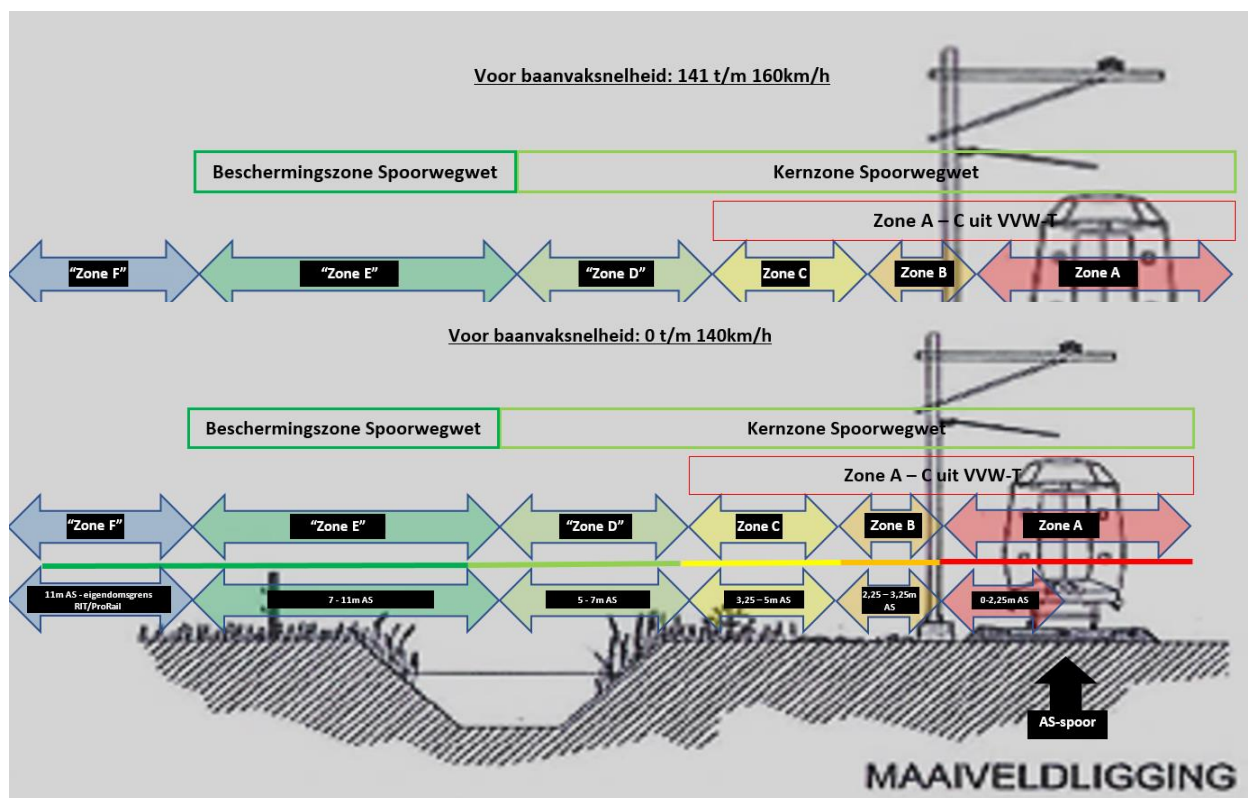
1.2 Ambities

ProRail beoogt het bermbeheer op een duurzame wijze uit te voeren, in het kader van het onderdeel "Verduurzaamt" uit de bedrijfsstrategie van ProRail; de ambitie hierbij is om in 2030 alle bermen van ProRail duurzaam te beheren.

1.3 Scope

De scope bestaat het laten ontwikkelen en beheren van alle groen-technische objecten in spoorzone C t/m F (gezien vanaf 3,25 meter vanaf hart spoor). Zone A en B worden onderhouden door de erkende onderhoudsaannemer, zie figuur 2: overzicht zoneverdeling spoorbaan.

De scope is verder onder te verdelen in de verschillende objecten, de werkzaamheden en de geografische gebieden.

Figuur 2: overzicht zoneverdeling spoorbaan

1.4 Voorgenomen wijze van contracteren

1.4.1 Indeling in contracten en wijze aanbesteden

Voor de 21 aanbestedingen duurzaam groenbeheer volgen we de planning van de aanbestedingen van de spooronderhoudscontracten (zie bijlage 2 voor indeling van de gebieden).

Op dit moment is de planning voor de komende jaren:

2021: Zeeland, Drenthe, Rijn & Gouwe, Amsterdam

2022: Veluwe, Betuwe, Kennemerland, Amstelpoort, Dordrecht, Zee-Zevenaar

2023: Limburg, Brabant

2024: Neerlands Midden, Eemland, Wadden, den Haag, Twente, Gelre.

De planningen van de aanbestedingen voor de gebieden Hollands Noorderkwartier, Rotterdam, de Peel zijn op dit moment nog niet concreet.

2 Vragen

2.1 Kennismaking

Graag leren wij u iets beter kennen! Kunt u een antwoord geven op de volgende vragen?

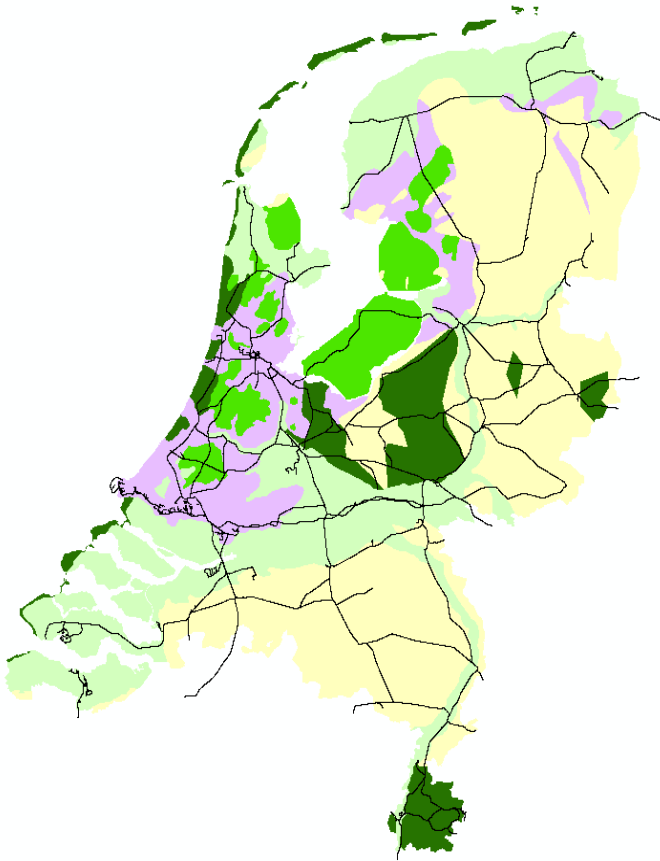
1. Uw organisatie naam (contactpersoon, hoofdkantoor, aantal medewerkers, jaarlijkse omzet, uw branche/beroepsgroep (internationaal, Nationaal, MKB, overig?))
2. Wat is uw dienstverlening en waar (regio/land) biedt u dit aan?
3. Wat is uw visie, missie en ambitie?
4. Heeft u:
 - a. aantoonbare ervaring met duurzaam groenbeheer o.b.v. referentie(s)
 - b. groen-beheer-erkenning (Groenkeur)
 - c. personeel met voldoende kwalificaties
 - d. outillage, materieel en uitrusting om de dienst succesvol te kunnen uitvoeren
5. Bent u bekend met werken onder een gedragscode (Wet natuurbeheer)?
6. Wat heeft u ertoe verleid om deel te nemen aan deze marktconsultatie?
7. Waarom is deze specifieke markt interessant voor u?
8. Heeft u ervaring met werken in spooromgeving?

2.2 5 landschaps-/beheertypen en beeldkwaliteitseisen

De spoorberm is in de gebieden verdeeld over een aantal landschaps-/beheertypen, waaraan vervolgens op basis van de “beeldkwaliteitscatalogus spoorbermen” voor die gebieden specifieke onderhoudseisen zijn gekoppeld.

Wij onderscheiden 5 landschaps-/beheertypen, afhankelijk van de geografische locatie in NL:

- Voedselrijke onregelmatig verkavelde gronden (mint groen);
- Voedselrijke rationeel verkavelde gronden, klei (licht groen);
- Arme reliëf-rijke gronden (donker groen);
- Voedselarme, vlakke gronden (licht geel);
- Voedselrijke, rationaal verkavelde gronden, veen (licht paars).

9. Herkent u deze landschapstypen en met welke type(n) heeft u ervaring met het onderhoud en de ontwikkeling hiervan?

Het werken met beeldkwaliteitseisen maakt het mogelijk om veel eenvoudiger en gericht met elkaar te praten over wat de eisen nu precies aan resultaten beogen op te leveren én hoe dit in de praktijk uitpakt.

10. Kunt u aangeven of u ervaring heeft met het werken met beeldkwaliteitseisen en zo ja hoe is die ervaring?

11. Bent u in staat om de gevraagde oplossingen zelfstandig te leveren?

Per landschaps-/beheertype willen wij meer of minder specifieke onderhoudseisen hanteren. Dat doen we door voor ieder landschaps-/beheertype dat in een contractgebied voorkomt per zone, kwaliteitscategorie en kwaliteitsonderdeel een zo goed mogelijk bij onze corebusiness passend kwaliteitsniveau te eisen. Onderstaande tabellen zijn hiervan een voorbeeld:

Landschaps-/beheertype¹: Voedselarme, vlakke gronden (incl. heide en soms duingebied) (in SAP: "VAVG")

Kansrijk voor vershraling en bloemrijkheid;

Geldig voor de trajectdelen > zie appendix 2

Verklaring v/d kwaliteitsniveaus > zie Appendix 3

Zone	Kwaliteitsbeeld(-en), categorie	Kwaliteitsbeeld(-en), onderdeel	Geëist kwaliteits-niveau.	Aanvullende bepalingen
<u>Zone A</u> (w.o. ballastbed en gebieden tussen de sporen)	N.V.T. voor groenonderhoud, betreft spoortechniek			
<u>Zone B</u> (is geldig met aanwezigheid van inspectiepad of in geval van alleen vegetatie)	N.V.T. voor groenonderhoud, betreft spoortechniek			
<u>Zone C</u>	Vegetatie	Gras en kruidachtigen, kale plekken	B	- Vrij van ballast. - Vrij van niet-spoorgebonden objecten. - Overgroei naar aansluitende zones mag niet meer dan 50cm bedragen. - Overgroei naar grond van derden is niet toegestaan. - Overgroei vanaf grond van derden dient tijdig aan ProRail te worden gemeld.
		Inspectiepad, vlakheid & spoorvorming-oneffenheden	nvt	
		groen-maaisel- en snoeiresten	A	
		gras en kruidachtigen-hoogte	B	
		struiken en struwelen	A	
<u>Zone D-E</u>	Vegetatie	Gras en kruidachtigen, kale plekken	B	- Vrij van ballast. - Vrij van niet-spoorgebonden objecten. - Overgroei naar aansluitende zones mag niet meer dan 50cm bedragen. - Overgroei naar grond van derden is niet toegestaan. - Overgroei vanaf grond van derden dient tijdig aan ProRail te worden gemeld.
		Inspectiepad, vlakheid & spoorvorming-oneffenheden	nvt	
		groen-maaisel- en snoeiresten	C	
		gras en kruidachtigen-hoogte	C	
		struiken en struwelen	C	
<u>Zone F</u>	Let op!! Indien deze zone op dit onderdeel van het contractgebied en/of delen daarvan van toepassing is, dan gelden hiervoor dezelfde kwaliteitsbeelden en –niveaus als geëist voor zone E			

Zone	Kwaliteitsbeeld(-en), categorie	Kwaliteitsbeeld(-en), onderdeel	Geëist kwaliteits-niveau.	Aanvullende bepalingen
Zone C	Bomen	Boomveiligheid, conditie	A	- Vrij van ballast. - Vrij van niet-spoorgebonden objecten. - Overgroei naar aansluitende zones mag niet meer dan 50cm bedragen. - Overgroei naar grond van derden is niet toegestaan. - Overgroei vanaf grond van derden dient tijdig aan ProRail te worden gemeld.
		Boomveiligheid,boomgroep spoor specifiek	A	
		Beschikbaarheid	A	
		Duurzaamheid boomvormers	A	
Zone D-E	Bomen	Boomveiligheid, conditie	A	- Vrij van ballast. - Vrij van niet-spoorgebonden objecten. - boomvormers, struiken en/of struweel alleen toegestaan voor zover deze v.w.b. soort cf. de Kwaliteitscatalogus Spoorbermen passend zijn in het landschaps-/beheertype. - Overgroei naar aansluitende zones mag niet meer dan 50cm bedragen. - Overgroei naar grond van derden is niet toegestaan. - Overgroei vanaf grond van derden dient tijdig aan ProRail te worden gemeld.
		Boomveiligheid,boomgroep spoor specifiek	A	
		Beschikbaarheid	A	
		Duurzaamheid boomvormers	A	
Zone F	Let op!! Indien deze zone op dit onderdeel van het contractgebied en/of delen daarvan van toepassing is, dan gelden hiervoor dezelfde kwaliteitsbeelden en –niveaus als geëist voor zone E			

Uitleg verschil in geëiste kwaliteitsniveaus

Vegetatie gras-en-kruiddachtigen-bedekking				
A+	A	B	C	D
Er is geen vegetatie	Er is weinig vegetatie	Er is in beperkte mate vegetatie	Er is redelijk veel vegetatie	Er is veel vegetatie
¶ Bedekking-gras-en-kruiddachtigen¶ 0% per 100-m²	¶ Bedekking-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 10% per 100-m²	¶ Bedekking-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 15% per 100-m²	¶ Bedekking-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 30% per 100-m²	¶ Bedekking-gras-en-kruiddachtigen¶ > 30% per 100-m²
¶ Hoogte-gras-en-kruiddachtigen¶ 0 mm per 100-m²	¶ Hoogte-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 100 mm per 100-m²	¶ Hoogte-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 150 mm per 100-m²	¶ Hoogte-gras-en-kruiddachtigen¶ ≤ 200 mm per 100-m²	¶ Hoogte-gras-en-kruiddachtigen¶ > 200 mm per 100-m²
Meetinstructie: Inspectiepad-gras-en-kruiddachtigen-bedekking				

12. Zijn dit de juiste en bruikbare eisen en herkent u, in relatie tot de meegestuurde concept "Beeldkwaliteitscatalogus Spoorbermen", zie bijlage 3, de geformuleerde eisen en kunt u hiermee uit de voeten bij het opstellen van een onderhoudsplan en in het onderhoud en beheer om te komen tot duurzaam bermbeheer zoals wij voor ogen hebben?

2.3 De groen-technische objecten

De 'groen-technische' objecten die wij voor ons bermbeheer voor ogen hebben zijn: bermvegetaties uit grassen en kruiden, struiken en bomen, watergangen, faunavoorzieningen en opruimen van zwerfvuil in zone C t/m F (uit figuur 2).

13. Kunt u aangeven wat uw ervaringen zijn met de genoemde groen-technische objecten?

2.4 De werkzaamheden

De werkzaamheden zijn voorbereiden contractuitvoering, voorbereiden activiteiten (waaronder een Risico Inventarisatie en Evaluatie opstellen en bijhouden), inspecteren, beheren/onderhouden (maaien, snoeien, baggeren, kappen, bestrijden specifiek benoemde invasieve exoten, afvoeren bij onderhoud vrijgekomen natuurlijke restmaterialen, enz), kleinschalig ontwikkelen (aanleggen, inzaaien, planten, , enz) en generiek contractmanagement (opleiden, rapporteren, factureren enz.).

14. Kunt u aangeven wat uw ervaringen zijn met de werkzaamheden voor de genoemde groen-technische objecten en hoe u die concreet denkt te kunnen realiseren?

2.5 Het geografisch gebied en clusters

De opdrachten worden in geografisch behapbare clusters verdeeld zodat deze uitgevoerd kunnen worden door lokale groenbeheerders en groot genoeg zijn maar niet te omvangrijk. De geografische gebieden zijn geheel in lijn met de bestaande 21 gebieden voor de bestaande spooronderhoudscontracten. Dit is vastgelegd aan de hand van de systeemgrens tekeningen en metadata.

15. Kunt u aangeven in welke gebieden in Nederland u ervaring heeft met de eerder genoemde (onderhouds)werkzaamheden voor de genoemde groen-technische objecten en welke gebieden uw voorkeur zouden hebben om een inschrijving voor te doen?

2.6 Beheer en onderhoudsplannen

16. Wat zijn uw ideeën over plan van aanpak/beheerplan (meer-jaren (5)) hoe meer natuur in de berm te realiseren en in stand te houden voor het betreffende gebied?

17. Overlast / hinder: hoe voorkomt u overlast naar de omgeving met name op het gebied van: geluid en/of geur emissies, afvoer en/of verwerking van bij onderhoud vrijgekomen natuurlijke restmaterialen etc.?

18. Past het verwijderen van bijv. asbest in de scope van uw werkzaamheden?

2.7 Aanbesteding en nieuwe generatie onderhoudscontracten

19. Heeft u suggesties voor specifieke elementen die moeten worden opgenomen in de volgende generatie groenonderhoudscontracten van ProRail?

20. Hoe zorgen we er volgens u voor dat onze groenonderhoudscontracten overeenkomen met de lopende technologische ontwikkelingen?

21. Welke elementen kunnen volgens u het best zo vrij mogelijk worden gelaten in aanbesteding en/of contract om u in staat te stellen uw expertise optimaal in te zetten tijdens beheer-/onderhoudswerkzaamheden?

22. Kunt u ons voorbeelden geven van markten, onderhoudsfilosofieën of contractstrategieën die volgens u bijdragen bij optimale resultaten in uw werkgebied?

23. Welke selectie- en gunningscriteria dient ProRail volgens u toe te passen in haar aanbestedingsprocedures waarmee u de sterke punten en voordelen van uw bedrijf het best kunt laten zien?

2.8 Overig

24. Welke wijze van betaling staat u voor zodanig dat het budget beheerst kan worden en tegelijkertijd soepel kan worden ingespeeld op gewijzigde situaties (natuur is grillig; ervaringen in jaar 1 vragen om aanpassingen in jaar 2...)

25. Heeft uw suggesties hoe ProRail de aanbesteding en contractering dient in te richten zodanig dat er een goede samenwerking ontstaat tussen groenaannemer en de onderhoudsaannemer in datzelfde gebied?

26. Werken in regie:

- a. Welke ervaring heeft u met regiecontracten, betreft dit diensten contracten, aanneming van werk of beide?
- b. In welke mate oefende de OG bij deze contracten invloed uit door te sturen op output?
- c. Was er in deze contracten sprake van een incentiveregeling specifiek gericht op (behoud van) beschermde/bedreigde planten en/of dieren?

27. Zelfstandig opstellen en uitvoeren beheersplan:

- a. Over welke kennis- en expertise beschikt u daartoe in-house?
- b. Over welke gebied-specifieke informatie van het/de Contractgebied(en) beschikt u daartoe in-house?
- c. In welke mate hebben deze kennis, expertise en informatie betrekking op:
 - o Het verkrijgen/verwerven van TreinVrijePeriodes
 - o Spoorwegveiligheid

28. Dataregistratie, -beheer en -onderhoud:

Welke middelen/modaliteiten kunt u aanbieden om i.s.m. ProRail een database te bouwen met voor het opstellen van plannen voor duurzaam bermbeheer, gebied-specifieke data (zoals: kadaster, biodiversiteit, status- en onderhoudsinformatie, GIS cc.a.)

29. Welke informatie/data heeft u van ProRail nodig om een voldoende nauwkeurige aanbidding te kunnen maken?

30. Welke kansen en/of bedreigingen spelen naar uw idee een rol als gevolg van het werken in de nabijheid van het spoor? Vraagt dit om specifieke kennis en ervaring van de groenaannemer?

31. Wat is uw ervaring om prestaties/eindresultaat vast te leggen zodat er objectief over gecommuniceerd kan worden en de prestaties 'meetbaar' worden?

32. Heeft u tot slot nog tips en ideeën die, ProRail kan gebruiken dan wel schat u nog risico's in waarvan ProRail bewust moet zijn, bij het contracteren van biodiversiteit in de berm van het spoor in Nederland?

3 Procedure van de marktconsultatie

3.1 Wij zoeken uw ideeën!

Het doel van deze marktconsultatie is tweeledig. Enerzijds wenst ProRail de opgestelde 5 beheertypes, met de daarbij horende kwaliteitsbeelden, incl. het voornemen om de opdrachtnemer hierop zijn beheer- en onderhoudsplannen te laten baseren, te toetsen en na te gaan of de markt in staat is hiermee te werken. Anderzijds willen wij t.a.v. het aanbesteden van het groenbeheer vernemen van de markt welke innovaties, ontwikkelingen, suggesties, uitwerkingen etc er volgens u op het gebied van duurzaam groenbeheer zijn, die ook bruikbaar kunnen zijn in de spooromgeving. Dit doen wij in de vorm van een marktconsultatie onder alle geïnteresseerde partijen.

De informatie uit deze marktconsultatie zullen wij afwegen en gebruiken als input voor het aanbestedingsdossier. Wij hopen dan ook van harte op uw bijdrage zodat we een breed beeld zullen krijgen van wat er mogelijk is op het gebied van duurzaam groenbeheer en wat de overwegingen en suggesties zijn vanuit de markt.

3.2 Procedure

Deze marktconsultatie is gepubliceerd op TenderNed als open marktconsultatie. Dit houdt in dat alle partijen in de markt de gelegenheid krijgen deel te nemen.

De marktconsultatie is schriftelijk. Aan u wordt gevraagd de bijgevoegde vragenlijst (zie hoofdstuk 2) per e-mail in te dienen voor de datum genoemd in paragraaf 3.3.

Mochten de gegeven antwoorden onduidelijk zijn of vervolgvragen oproepen, dan kan ProRail hier naderhand nog opheldering over vragen.

Vervolgens zal ProRail de reacties analyseren. Op basis daarvan bepaalt ProRail of met partijen een vervolgesprek gepland wordt. Deze gesprekken zullen naar alle waarschijnlijkheid digitaal georganiseerd worden via MS Teams. Het doel van deze vervolgesprekken is om een verdieping/verduidelijking te krijgen op de ingestuurde schriftelijke reacties en inzicht te krijgen in de mogelijke innovaties in de markt.

Van de resultaten van de marktconsultatie wordt een samenvatting gemaakt waarin de belangrijkste conclusies worden vastgelegd. In dit verslag zal in ieder geval geen concurrentiegevoelige informatie gedeeld worden. Dit document wordt na afloop met alle deelnemers gedeeld. De conclusies zullen daar waar ProRail het mogelijk en zinvol acht worden geïmplementeerd in het aanbestedingsdossier en/of de aanbestedingsprocedure.

3.3 Planning

Datum	Activiteit
6-07-2021	Publicatie / uitnodiging tot deelname marktconsultatie door ProRail
9-08-2021	Uiterste datum voor het indienen van de antwoorden op de vragen in hoofdstuk 2

September 2021	Versturen definitief verslag aan deelnemers marktconsultatie
----------------	--

3.4 Contact

Voor vragen over en aanmelden voor deze marktconsultatie kunt contact opnemen met:

Contactpersoon: Ron Bijl
Mailadres: Ron.Bijl@prorail.nl
Telefoonnummer: 06 1870 4964

3.5 Open en eerlijk

Deelnemen aan de marktconsultatie is geheel vrijwillig en zal niet leiden tot enige voorrechten in een aanbesteding. Evenzo zal niet deelnemen in de marktconsultatie niet leiden tot uitsluiting van een eventuele aanbesteding.

Bij interesse in deze marktconsultatie ontvangt ProRail graag uw antwoorden op de vragen uit hoofdstuk 2. Dit kunt u uiterlijk op 1 juli 2021 per e-mail indienen bij: ron.bijl@prorail.nl.

Door uw deelname aan deze marktconsultatie stemt u er mee in dat de door u verstrekte informatie door ProRail mag worden gebruikt in (de voorbereiding van) de aanbesteding. Door u verstrekte commerciële (cijfermatige) informatie zal door ProRail vertrouwelijk worden behandeld.

ProRail hecht veel waarde aan een transparant proces. Het is niet de bedoeling om deelnemende marktpartijen aan de marktconsultatie te bevoordelen of niet-deelnemende partijen op achterstand te plaatsen. Vanuit dit perspectief zal alle relevante informatie volgend uit de marktconsultatie aan alle potentiële inschrijvers ter beschikking worden gesteld bij publicatie van de aanbesteding dan wel worden toegevoegd aan het aanbestedingsdossier.

Kosten voor deelname aan deze marktconsultatie worden niet vergoed.